

# ÁLLAMI TISZTVISELŐK LAPJA

PÉNZÜGYI, JOGI ÉS KÖZIGAZGATÁSI SZAKLAP

az Állami Tisztviselők Országos Egyesülete, valamint a Köztisztviselők Nyugdíjpótló és Segélyző Egyesületének

HIVATALOS KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:  
(Budapest, VII., nagydíófa-utca 16. földszint 7.)Megjelen minden hó 10-én, 20-án és  
a hó utolsó napján.Előfizetési ár:  
Egész évre 10 korona, félévre 5 korona.

## Egy beköszöntő.

Több mint két évtizede annak, hogy *Róka József* pénzügyi tanácsost, a Nagyenyedről most Aradra került pénzügyigazgatót, nem láttam. Megszakadt közöttünk a személyes érintkezés. Utaink külön váltak . . .

Akkor még fiatalok voltunk, telve reménnyel és bizalommal a jövő iránt. Én azóta ott hagytam a hivatalomat, Róka pedig, a ki különben is fiatalabb nálamnál, ma Aradmegye állami pénzügyigazgatásának az élén áll. Tehát fontos posztót foglal el. A mit tesz, a mit mond, nem minden jelentőség nélkül való . . .

Eddig csendben, feltűnés nélkül dolgozott. Tisztviselőtársai dicsérik az ő fáradhatlan munkásságát, a jóságát, emberséges, kollegiális bánásmódját.

És ime, most egyszerre szárnyra veszi a hir az ő nevét. Az ő aradi *beköszöntőjében* elmondottak hallattára az aradi közvélemény és sajtó egy percre figyelő állásba helyezkedik, majd tapsokban fejezi ki meglepetését. Hozzánk is eljutnak az ő kijelentései és mi elolvastva azokat, örömmel adózunk neki azokért elismeréssel . . .

Teszszük ezt annyival szívesebben, mert a mit az aradi új pénzügyigazgató hivatalának elfoglalása alkalmával a nála tisztelgő tisztviselőkar előtt kijelentett, az benne van a mi lapunk programjában is; azokért küzdünk mi évek hosszú sora óta szívósan, kitartóan.

Szinte kedvünk kerekedik kívánni, hogy a mit Róka József magának célul kitűzött, azt rámba foglalva, minden egyes állami hivatal helyiségeiben függeszszék fel; ott a budai várbeli fényes palotában is, hogy olvashassák azt naponta mindazok, a kik hivatta vannak a mi közigazgatásunk bajait és ferdeségeit orvosolni és azt a bürokrata szellemtől mentté tenni.

Róka J. kijelentései nem voltak a nyilvánosságának szánva. Hiszen a hivatalban mondotta el azokat, tisztviselőtársai előtt. Ha mi mégis fog-

lalkozunk azokkal, ez onnan van, mert *a mi elveinket* látjuk diadalmaskodni abban, a mit Róka J. mondott; a mi programunk pontjait látjuk megtestesülni a gyakorlati életben és tért foglalni ott, a hol oly sok a gyomlálni és irtani, még több az alkotni való!

— Minél kevesebb irás a hivatalban! Ez az új pénzügyigazgató programjának első pontja. És ki is jelenti, hogyha valamelyik kartársának irásdúhe van, töltsé ki azt egyéb tereken; irjon verset, tárcát, cikket. Csak semmi bürokratizmus! Közigazgatási szerv a pénzügyigazgatóság; az tehát az első és legfőbb kötelessége a pénzügyi tisztviselőnek, hogy simán és gyorsan intézzen el minden ügyet.

— A vasárnapi munkaszünetet szükségesnek tartom, szólott tovább. És meg is indokolta azonnal ezen kijelentését. A ki hat napon át nem dolgozott semmit, az vasárnap két rövid óra alatt sem fogja pótolni a mulasztását; a ki pedig hat napon át becsületesen dolgozik, az megérdemli a vasárnapi pihenést. *Fölösleges* tehát, hogy a tisztviselők *vasárnap a hivatalba fáradsanak*, sőt nemcsak hogy *fölöslegesnek tartja ezt*, de *egyenesen el is rendeli, hogy ezentúl vasárnap senki ne jöjjön a hivatalba*. Neki azzal senki sem fog kedveskedni, ha vasárnap a hivatalban találja. Az e fajta kedveskedést ő stréberségnek fogja minősíteni.

— Megszüntetem *a délutáni hivataloskodást!* Így szól tovább Róka József. És megindokolja ezt a rendelkezését is, öröme a tisztviselőkarnak és a mi örömünkre, a kik az *egyfolytában való hivataloskodásnak* hirdetői és harcosai vagyunk évtizedek óta!

Köszöntöm Róka Józsefet az én csendes otthonomból. Köszöntöm annak az elvnek és eszmének a nevében, a melynek egy hosszú életet szenteltem én is. Köszöntöm tisztviselőtársaim nevében, a kik epedve várják évek hosszú sora óta, hogy az általa hirdettek valóra váljanak.

A mit ő kijelentett, az még csak a kezdete a várható, az óhajtott nagy átalakulásnak. És hogy az ő szavai nem maradnak minden hatás nélkül: eziránt tisztában vagyunk, dacára annak, hogy épen a budai várbeli pénzügyminisiteriumban irtóznak az ilyen újításoktól.

Pedig ok nélkül minden ellenzés, mert ez az eszme tért fog foglalni elsősorban a pénzügyigazgatás körében. Lehetetlen, hogy Róka rendelkezéseit sok-sok pénzügyigazgató ne találja követésre méltónak. És be fog következni mulhatatlanul, a mi ellen az illetékes tényezők oly sok akadályt gördítenek: hogy *egységes és egyfolytában* lesz a hivatalos óra, hogy *vasárnapi munkaszünet* áll be az állami hivatalokban is és a buta bürokratizmus kimulásával egyszerűsíteni fogják a közigazgatást.

A mi hazánkban sok csoda-dolog történik. Megeshetik, hogy még ezt is megérjük . . .

*Dr. Katona.*

#### Állami végrehajtók az adóhivataloknál.

A közadók végrehajtásának a m. kir. adóhivatalokhoz történt átutalása magával hozza, hogy az állami végrehajtók a m. kir. adóhivatalokhoz oszthatnak be szolgáltatételre.

Kérdés: vajjon szükséges-e ezen *más elnevezés* alatt álló, de *hasznló* előképzettségű és fizetésű tisztviselőket az adóhivatali testületben fentartani, vagy pedig — a mint az annak idején az illetékkezelési számtisztekkel történt — fokozatosan megszüntetni.

Az állami végrehajtó ez idő szerint nagyobbára belsőgálatra lesz utalva, de kétséget sem szenved, hogy az adóhivatali tisztviselő már szakképzettségénél és munkabeosztásánál fogva arra hivatottabb. Az adóhivatali tisztvizsga amugy is kibővül az új végrehajtási utasítással, tehát az adóhivatali tiszt a végrehajtásra (külszolgálatra) is képesítettik. De, mert az állami végrehajtóval szemben teljes tájékozottsággal bír a behajtandó kincstári tartozások természetét felől, nehezebben sikerül vele szemben a hátralekös félnek a fizetés alól való kibuvási igyekezete. Az adótiszt el tudja bírálni, hogy mely kincstári követelés, mily esetekben törölhető; hol van egyetemleges fizetőkötelezettségnek helye stb., vagyis nagy előnnyel alkalmazza szakismeretét a külszolgálatban is.

Ugy az adókat, mint az illetékeket kezelő adóhivatali tisztviselőnek módjában lesz még évente egyszer a helyszínére kimenni és nehezebb tételei felől ott tájékozódni.

Az állami végrehajtói intézmény épségben fentartatván, az adóhivatal mindig kötve lesz a kiküldendő személye iránt, mert elsősorban állami végrehajtó lévén külszolgálatra alkalmazandó, a hivatalvezető által nem az arra legalkalmasabbnak ismert tisztviselő lesz kiküldhető. Ebből még az is következik, hogy az adóhivatal személyzete újlag elesik azon kis mellékes jövedelemtől, mely annak idején neki lett ígérve és vegyes érzelmekkel fog tekinteni az ő testületébe beosztott és kiváltsággal bíró kartársára.

Mindezekből következik, hogyha már elkerülhetetlen, hogy ma még az állami végrehajtó beosztassék az adóhivatalokhoz, akkor tétessenek intézkedések aziránt, hogy

mint külön intézmény, fokozatosan szüntettessék meg és a közadók végrehajtása bizassék teljesen az adóhivatali tisztikarra, mert nincs rá ok, a miért egyenlő előképzettség és fizetés mellett egy hivatalnál kétféle tisztviselő szolgáljon.

*Ferenczy Géza*

m. kir. I. oszt. adóhivatali ellenőr.

#### Az Országos Egyesület szakbizottságai.

Az Állami Tisztviselők Országos Egyesületének igazgatóválasztmányja legközelebb igen fontos kérdésekkel lesz kénytelen foglalkozni, melyek közé a vidéki alakulatok által felvetett és a választmány legközelebbi ülésére kitűzött kérdések is tartoznak.

Egyesületünk további működésére és tevékenységének sikereire tagadhatatlanul nagy befolyással lesznek az alakítandó szakbizottságok, a melyek Egyesületünk beléletébe új, pezsgő vért és eleven életet vannak hivatva önteni. De épen azért, mert ezen szakbizottságok helyes irányban való működéséhez nagy érdekek fűződnek, nem lehet előttünk közömbös dolog, hogy *kik* lesznek ezen szakbizottságokba bevélasztva?

A felett talán nem kell vitatkozni, hogy a szakbizottságok tagjainak megválasztása *egyedül és kizárólag csak a választmánynak lehet feladata*, ugy most, az alakuláskor, mint később, a bizottság tagjai számának esetleges bővítése, vagy a megapadt létszám kiegészítése esetén. Ezt a jogát a választmány semmiféle tekintetért ki nem adhatja a kezéből, nehogy az Egyesület komoly hivatásával ellentétes törekvések kapjanak lábra. Épen így szükséges, hogy a szakbizottságok *elnökeit* is a választmány rendelje ki, még pedig *a maga kebeléből*, elvül mondatván ki, hogy *szakbizottsági elnök csak választmányi tag* lehet.

Mindez nem zárja ki azt, hogy az Egyesület vidéki alakulatai vélemény-nyilvánításra, esetleg javaslatételre fel ne hívassanak. Hiszen így is fentarthatja magának a jogot a választmány, hogy az ajánlatba hozottak közül azokat választja meg, a kiket bizalmával megtisztelni kíván.

A szakbizottságok sikeres működésének ez egyik legelső feltétele. Mert a szakbizottságokba *csak olyan férfiak* kerülhetnek, a kik minden irányban megbízhatók; a kiket nem bánt a szereplési viselkedés és a kik nincsenek feszélyes, más, az Országos Egyesület keretén kívül álló alakulat különleges létérdekei által, vagyis más szóval, a kik eltekintenek mindennemű mellékletektől, elhatározásukban, votumukban egyedül és kizárólag csak is az illető szakmakör érdekeit veszik számba, összeegyeztetve azt a komoly tapintattal, az annyira szükséges mérséklettel.

Igaz ugyan, hogy az Egyesület szakbizottságai csak javaslatételi joggal fognak birni és az elhatározás mindenkor a választmánytól függ. Mégis nagy és komoly érdekek kívánják, hogy a bizottságok kicsinyes tekintetek által befolyásolva ne legyenek és csak olyan kérdésekben foglaljanak állást, a melyek az illető szakmakör tisztviselőinek komoly érdekeivel összefüggésben vannak. Élettapasztalattal bíró, szakmájukat teljesen értő, tisztviselőtársaik érdekei iránt érzékkel bíró férfiak valók tehát e bizottságokba, a kik baj és sérelem esetén sem vesznek el komolyságukat és higgadtan, mérséklettel, méltóságteljesen tudják kezelni a legkényesebb kérdést is.

Épen ezért kívánatos, hogy ebbe a kérdésbe semmiféle *mellékletek* bele ne szóljanak, mert nekünk nem bombasztikus frázisokra, nem izgató szerekre van szükségünk, hanem *komoly munkára* kész férfiakra, a kik tudják azt, mivel tartoznak a hazának, de tudják egyuttal azt is,

mivel tartoznak tisztviselőtársaiknak és az Egyesületnek, a mely bizalmával felruházta őket.

Ha ezek a szempontok fognak érvényesülni a bizottsági tagok választásánál, akkor bizvást tekinthetünk a szakbizottságok működése elé. Egy pillanatig sem kételkedem, hogy a választmányt az általam vázolt szempontok fogják vezetni akkor, a midőn ebben a kérdésben állást foglalnak. Mert minden más szempont csak korai tehetetlenségét jelentené a szakbizottságoknak.

B. L.

### A mi körünkből.

A magyar miniszterelnök pihenni ment. Így olvassuk a napilapokban, a melyekben az is meg van említve, hogy csak a legsürgösebb ügyeket küldeti maga után.

Hogy a *legsürgösebb* ügyek száma is nagy aktacsomót képez, ez természetes dolog. Hiszen a mi bürokratikus eljárásunk és politizáló természetünk mellett, meg a hol annyi a haszontalan írásbeli dolog: a semmiből is akta készül. És *sürgős* a *leglényegtelenebb* dolog is. Innen van aztán, hogy az *igazán sürgősre* nem kerül a sor soha!

Igy, példának okáért, mint *legsürgösebb* dolgot, a miniszterelnök után kellene küldeni a m. kir. *adóhivatali tisztviselők* statusában már régóta *üresedésben levő állások betöltésére vonatkozó javaslatot*. A miniszterelnöknek bizonyára lesz annyi lelke, hogy azt a derék testületet nem vexálja tovább azzal, hogy *nem törődik vele*, hanem aláírja végrehalására a javaslatot.

Aztán ott van a mi Orsz. Egyesületünk beadványa, a melyben azt kéri, hogy a *tagsági díjaknak* hivatalból, administratív uton való levonása engedtesse meg. Ez is *sürgősen megoldandó* kérdés. Azt az átiratot, a melyet e tárgyban Wekerle pénzügyminiszter Wekerléhez, a miniszterelnökhöz intézett, szintén el lehetne küldeni a klopodiái birtokra. Tán pihenő óráiban rászánna magát, hogy egyszer már a mi Orsz. Egyesületünkért is tegyen valamit... Attól félünk azonban, hogy ez a mi vágyódásunk is ok nélkül való. Ismerve a mi bürokratikus eljárásunkat, egy csöpp reményünk sincs arra, hogy a szegedi congressusnak ez a határozata teljesülésbe menjen...

És ott van, mint igazán *legsürgösebb* dolog: a még mindig nem folyósított *tiszti biztosítékok kiutalása*. Ha igazán jót akar tenni a miniszterelnök az érdekelt tisztviselőknek: ám intézkedjen ebben a tekintetben. Emlékeztessé fogja tenni klopodiái pihenését és hálára kötelezi elhatározásával a tisztvi-előket, a kiknek pénze most kamatozatlanul hever az állampénztárban.

És a mi tán mindezeknél még *sürgösebb*: a *szolgálati pragmatikára vonatkozó tervezet*, melyet Ballai Lajos dr. miniszteri tanácsostól, a pragmatika-albizottság elnökétől átvett, pihenő perceiben átlapozgathatná a miniszterelnök, hogy végrehalására mi is tudjuk már, hogy hányadán vagyunk ebben a kérdésben. Ezt a mi kívánságunkat igazán nem azért fejezzük most ki, mintha abban a hiszemben volnánk, hogy azt Wekerle teljesíteni is fogja. A világért sem! Hiszen tudjuk, hogy a midőn a miniszterelnök magához vette a tervezetet, az azt jelentette, hogy egyelőre *abból nem lesz prédikációs* halott. És hogy ezt a hiedelmet semmiféle kétség se zavarja, jónak látta a miniszterelnök visszhangként ugyanazt kijelenteni, a mit az osztrák pénzügyminiszter jelentett ki Ausztriában, hogy t. i. a pragmatika azért késik, mert abba fel akarja venni az automatikus előléptetést is.

Igy válik a *legsürgösebb* kérdés másodrendűvé, ha azt a magyar miniszterelnök így akarja.

Hanem azért lesz elég *legsürgösebb*. Ad a politika eleget. Mert ez nálunk mindenekfelett való. Az állami tisztviselők sorsa? A szegény tisztviselő-családok nyomora, nélkülözése, jogos kívánságai? Istenem! Csak nem lehet kívánni egy miniszterelnöktől, hogy ilyen apró-cseprő dolgokra pazarolja drága idejét. A tisztviselő: az dolgozzon! De a mellett aztán hallgasson és — tűrjön...

Meglehet különben, hogy kedve kerekedik a kormányelnöknek és felhasználja mostani szünidejét arra, hogy kiad egy régvárt, régóta sóhajtott rendeletet, a melyben ki mondja:

1. hogy a *títkos minősítést* eltörli;
2. hogy a *vasárnapi munkaszünetet* minden hivatalban rendszeresíti;
3. hogy a *megszakított hivataloskodás* helyett minden egyes állami hatóság és hivatalban az *egyfolytában* való hivataloskodást hozza be és a munkaidőt *napi 6 órában* állapítja meg, kiterjesztvén ezt a posta-távirda tisztviselőkre is;
4. hogy az állások helyhez kötöttségét megszünteti és megszünteti az adóhivatali segédi, a segédtitkári és ehhez hasonló érthetetlen címeket.

Ezen kívül pedig a következőkre határozza el magát:

1. hogy a m. kir. adóhivatali tisztviselők statusát az 1909. évi állami költségvetésben véglegesen kívánja rendezni, tekintettel arra, hogy ezt a csekély költségtöbbletet a költségvetés amugy is elbirja; hogy továbbá a *felelősség* kérdését az adóhivataloknál rendezi;
2. hogy egyetlen egy *állomáshelyet* sem soroz be a *VII-ik lakbérosztályba*, mert ő maga is meggyőződött arról, hogy a kifizetésű tisztviselőkre nézve a lakásbérek emelése nem jelentene egyebet, mint — megszégyenítést;
3. hogy addig is, míg a statusrendezés megtörténik, minden egyes *pénzügyigazgató-helyettes* megkapja a pénzügyi tanácsosi, a pénzügyigazgatókból pedig *legalább huszan* a miniszteri tanácsosi címet és jelleget. Ez pénzbe se kerül, munkába se. Csak egy szemernyi jóakaratra;
4. hogy kiterjeszti a statusrendezést az *erdészeti* tisztikarra is, a mely igazán nem szolgált rá arra, hogy melőzve legyen és megadja a földművelésügyi miniszternek a felhatalmazást, hogy a jövő évi költségvetésben erről gondoskodjon;
5. a mai drágasági viszonyoknak megfelelően újból rendezi és felemeli a kiküldetéssel járó napi díjakat stb. stb., mert belátja, hogy ma az illető tisztviselő rá fizet arra, a mit e címen kap;
6. kimondja általános utasításként, hogy minden egyes üres állás, a megüresedéstől számítandó 2 hónap alatt okvetlenül betöltendő, stb. stb.

És a többi. A listát folytathatnók. De hát pihenni akar a miniszterelnök ur. Respektáljuk ezt az óhaját és így egyelőre csak a *«legsürgösebb»* dolgokra hívtuk fel figyelmét.

\*

Egy miniszteri osztálytanácsos, abból az alkalomból, hogy Győr város országgyűlési képviselője: Hilberth K. meghalt és így a győri mandátum új kezekbe fog kerülni, az alant következő levelet intézte lapunk szerkesztőjéhez. A levélíró kívánságához képest közöljük azt minden megjegyzés nélkül. Tehetjük ezt annyival is inkább, mert a mi a levélben mondva van: azt szórul-szóra aláírjuk. A lapunk szerkesztőjét apostrofáló részt azonban — t. barátunk utólagos beleegyezésének reményében — töröltük. A levél szó szerint így hangzik:

«Győr város új országgyűlési képviselőt kap. A régi meghalt. Ujat kell választani. Az ottani nagy számban

\*

levő állami, megyei és városi tisztviselők tehát ismét elmennek szavazni: tán épen egy előttük teljesen ismeretlen nagyságra. És nem jut eszébe egyetlen egy tisztviselőtársunknak, hogy épen Győr város volna a legalkalmasabb kerület, hogy a tisztviselőkar itt *a maga jelöltjét* győztesen hozza ki a választási küzdelemből.

Az én meggyőződésem az, hogy Győrött levő tisztviselőtársainknak ez alkalommal tömörülni kellett volna. Ha bizalommal fordulnak *Batthyány Tivadarhoz*, ez bizonyára alkalmat és módot talált volna arra nézve, hogy a politikai szempontokat a tisztviselőség törekvéseivel összeegyeztesse. És biztos vagyok abban, hogy Győr lehetett volna ezuttal a legelső kerület, a mely egy tisztviselőt küld a parlamentbe. Győr városé lehetett volna a dicsőség, hogy a tisztviselőkar egy hivatásos tisztviselő által legyen képviselve.

Hát nem így történt, a mit elég fájdalmasan veszünk tudomásul. Panaszkodunk, a mint van is rá ezernyi okunk. De ha tenni kell, akkor szerényen visszahuzódozunk és másoknak, az éllembesebbeknek adjuk át a tért. Pedig Győr, Arad, Marosvásárhely és még sok más városban sikerrel lehetne megkezdeni a harcot. Csak tömörülni kellene a tisztviselőknak és törekvéseink eredménynyel járnának...

Tessék csak megnézni Ausztriát. Micsoda élénk és állandó kapcsolat van ott a képviselőház és a tisztviselőség között. Alig van hét, a melyben a tisztviselőkart érdeklő egy-egy fontos kérdés fel ne vettetnék. Nálunk ünnepszámba megy, ha egy képviselő érdekünkben felszólal.

Pedig ha volna a képviselőházban *Batthyány Tivadar* gr. mellett még vagy 2—3 tisztviselőből lett képviselő, a kik tudnak is, mernek is felszólalni: másként alakulnának a dolgok. A kormány is, a képviselőház is más szemmel nézné a mi mozgolódásunkat.

Milyen hatalmas támaszt nyerne például a tisztviselőkar, ha *Benedek Sándort*, a tisztviselői érdekek ezen régi, kipróbált apostolát és vezérét küldené a képviselőházba! És nem tenne-e kiszámíthatlan nagy szolgálatokat a mi ügyünknek *Andor Endre dr.* osztálytanácsos, a szegedi congressus főelőadója, vagy a kisebbrendű tisztviselők bátor védelmezői: *Hegyeshalmy Lajos dr.* ministeri tanácsos és *Mocsári Béla* ministeri osztálytanácsos!?

Mert van ám, hála isten! közöttünk, de különösen az Országos Egyesület választmányában elég kitűnő férfiu, a kik méltóképen képviselnének bennünket. Ilyen *László Pál* kir. tanácsos, *Ebersz Károly* és *Ballai Lajos dr.* ministeri tanácsosok, valamint az író és tisztviselő egy személyben: *Futó Ferenc* és a postások részéről *Hennyey Vilmos dr.*, valamint *Demény Károly* posta-távirda főigazgatók. Mindannyian szívvel-lélekkel velünk éreznek, a tisztviselők érdekeiben fáradoznak évek óta.

Nem tudom, hogy az általam most megnevezett kolégáim és jó barátaim elfogadnák-e a jelölést. Nem beszéltem velük ebben a tárgyban. De én azt hiszem, hogy az Országos Egyesület nagyérdemű elnökének támogatásával ezt a kérdést szerencsésen és tapintatosan lehetne megoldani.

Még egy vallomást kell tennem, mielőtt leveletem zárom. A mit eddig elmondottam, ez nem kizárólag az én eszmém. Közöltem ezt másokkal is és mondhatom, tisztviselőtársaim között egy sem találkozott, a ki az én fejtegetéseimet nem helyeselte volna.

Ha jól tudom, újabban *Tóth Kálmán* m. kir. adóhivatali ellenőr tette szóvá *Andor Endre dr.*-nak azt az eszméjét, a mely szerint ki kellene mondani, hogy állami tisztviselő

aktív szolgálatban is jelölhető képviselőnek és mandátuma megszűntével aktív állásába visszahelyezendő. Elismerem, hogy ez nagyban megkönnyítené a kérdés megoldását. De addig is, míg ez megtörténik, a mai keretben is kell valamit tenni. Erre hívom fel tisztviselőtársaim figyelmét, téged pedig, kedves szerkesztő barátom, hogy soraimnak b. lapodban helyet szoríts.

### Egyesületi élet.

× *A magyar posta állami személyzetének segélyző- és nyugdíjpótló-egyesülete* megküldötte lapunknak az 1907. évi működéséről szóló évi jelentést. E szerint az új alapon álló tagok száma 3038, tehát a múlt évi 2876-tal szemben 229 a szaporodás. A tagok összlétszáma: 5642. Az év folyamán 277 özvegynek és 257 árvának 62.183 kor. nyugdíjat, 17 özvegynek 3160 kor. végkielégítést és 50-nek 12.200 kor. temetkezési járulékot fizettek ki. Alkalmi segély címen 1075 koronát adtak ki *Dr. Hennyey Vilmos* posta-távirda főigazgató, az őt illető jelenléti díjakat — 200 kor. — alapítványként az egyesületnek ajándékozta azzal a rendeltetéssel, hogy ezen összeget mindaddig gyümölcsöztessék, míg az a kamatokkal együtt az 1000 koronát eléri, a mikor kamatai valamely legnagyobb családdal megáldott, segélyre szorult egyesületi tagnak adassanak ki segélyül. Az egyesület vagyona 1,359.239 kor. Tagoknak kölcsönt adtak 844 ezer kor. erejéig. A jelentésből látjuk, hogy új könyvelési rendszert hoztak be. Hogy milyen rendszer lett alkalmazva, erről a jelentés nem szól. De azt látjuk, hogy az 1907. évi mérleg érthetetlenül van összeállítva. Fogalmunk sincs, hogy az milyen rendszernek megfelelően lett szerkesztve. Magyarázat nélkül azt megérteni nem lehet. Az igazgatóság tehát helyesen eszelekedett, ha ezt a rendszert egy helyesebbel (valószínűleg a kettős kereskedelmivel) felcserélte. Annyit örömmel konstatálhatunk, hogy az Egyesület, a mely *Hennyey Vilmos dr.* elnöklete alatt sz. István napján tartotta évi közgyűlését, szépen virul és jótékonyan működik.

× *Az Állami Tisztviselők Országos Egyesületének* kassai köre valószínűleg meg lesz alakítva, a mit igazán melegen óhajtunk. Az ottani tisztviselők ugyanis legutóbb értekezletet tartottak a husdrágaság miatt. Az értekezletet *Lázár Lipót* posta-távirda főmérnök nyitotta meg és indítványára *Bassó Bertalan* pénzügyi tanácsos lett elnökké választva, előadóvá pedig *Kemenár László* kataszteri főmérnök. Abban alapodtak meg, hogy felkérjék a polgármestert, lépjen közbe a husárok leszállítása érdekében. Ugyanebben az ügyben augusztus 28-án és 30-án ismét tartottak ülést. Ez alkalomból kiderült, hogy a kassai tisztviselők tudnak összetartani, ha azt kölcsönös érdekeik kívánják. Ezt az érdeklődést most felhasználva, *Bassó Bertalan* pénzügyi tanácsos és *Ilosvay József* pénzügyi számtanácsos f. hó 29-én előleges értekezletre hívták több kartársukat, a melyen aztán megbeszéljék: mit kellene tenni a kör megalakítása érdekében. Az előjelekből azt lehet következtetni, hogy a mozgalom sikerrel fog járni. Ugyane helyen megjegyezzük, hogy Kassán is megtörtént már a lakásbérek összeállítása, mely munkával *Bassó Bertalan* volt megbizva. Ezen adatok szerint esik egy 3 szobás lakásra mint átlag 864 korona.

× *Az Állami Tisztviselők Országos Egyesületének* fogarasi körének választmánya behatóan foglalkozott a lakásbérrendezés kérdésével és a szükséges intézkedések megtételével a kör titkárát: *Dr. Kertész Endre* m. kir. adóhivatali ellenőrt és *Skurta János* pénzügyi számlellenőrt bizta meg. A gyűjtött adatokból kiderült, hogy Fogarason a 3 szobás lakások bérösszege körülbelül 630 korona átlagot tesz. Ez alapon a kör kérte a pénzügyministert, hogy Fogaras lakbérére a budapestinek 70%-ában állapíttassék meg. Elhatározta a kör, hogy kérni fogja az Országos Egyesületet, hasson oda, hogy az adóhivatali tisztviselők statusa

az 1909. évben már véglegesen legyen rendezve. Egy pillanatig sem kételkedünk, hogy a központ mindent el fog követni, hogy a fogarasi kör kívánságának eleget tegyen.

### Orsz. Egyesületünk hivatalos közleményei.

× *Az Állami Tisztviselők Országos Egyesülete* szeptember hó 1-én délután 6 órakor az Első Magyar Általános Tisztviselő-Egylet palotájában lévő egyesületi helyiségében (II. Főherceg Albrecht-ut 11. sz.) rendes választmányi ülést tart. Az ülés tárgyai: A Magyarországi Állami Tanítók Országos Egyesülete, valamint a Békésmegyei Állami Tisztviselők Köre indítványa az állami tanítók lakpénze tárgyában. Az Állami Tisztviselők Országos Egyesületének Győri Köre indítványa az állami tisztviselők hitelviszonyainak rendezése tárgyában. A Nagyenyei Állami Tisztviselők Köre javaslata a magasabb fizetési fokozatokba való előmenetel tárgyában. Több vidéki alakulat megkeresése a lakbérosztályba sorozás tárgyában. A Békésmegyei Állami Tisztviselők Köre átirata a pénzügyi tisztviselők statusrendezése tárgyában. Az egyesület horvátországi tagjainak a központ működéséről való tájékoztatásának kérdése.

× *Az Állami Tisztviselők Országos Egyesületének* Losonci Köre folyó év május havában 48 K tagsági díjat fizetett be. Ez a befizetés az egyesületi iroda által összeállított közleményből annak idején tévedésből kimaradván, ez alkalommal pótlólag nyugtattatik. *Szende Alajos* egyesületi ellenőr. *Dr. Detre László* egyesületi titkár.

### Apróságok.

Midőn Róka József aradi pénzügyigazgató elfoglalta állását, már előre is kijelentette, hogy a fogadtatásnál mellőzzenek minden ceremóniát.

Ennek dacára a fogalmazási tisztviselők, élükön Embey Iván pénzügyi tanácsossal, mégis fekete ruhában jelentek meg az igazgató előtt.

Róka mosolyogva jegyezte meg, látva előtte fekete ruhás kollegáit:

— Bizony mellőzhetőek volna az ünnepélyes toalettet. Hiszen én nem ünnepelni, hanem dolgozni jöttem.

\*

Egy budapesti irodalmi intézet Részvénytársaság következő levelet intézte Szabó József pénzügyiszámgyakornokhoz, Nyíregyházára:

«Bátrak vagyunk igen tisztelt címedhez azon tiszteletteljes kérelemmel fordulni, hogy velünk tudatni sziveskedjék *néhai* Illyés Gyula ur, pénzügyi segédtitkár, volt ottani lakos *jelenlegi* állását és lakcímét. Születési adat! Szives utbaigazításért fogadja előre is hálás köszönetünk nyilvánítását, melylyel vagyunk viszontszolgálatra készen, kiváló tisztelettel

N. N.

irodalmi intézet Részvénytársaság.

### VEGYES.

\* **Benedek Sándor**, a m. kir. közigazgatási bíróság ítélembírája, Országos Egyesületünk társelnöke, e napokban meglátogatta egy rövid délutánra Csikvári Jákót, lapunk felelős szerkesztőjét, Maglódon. Habár a látogatás a régi barátinak és iró társának szólt, még sem lehetett elkerülni, hogy tisztviselő-érdekű kérdések ne kerüljenek szóba. Ez alkalomból is meggyőződünk ismételve arról, hogy *Benedek Sándor* igazi nemes ambícióval és páratlan ügybuzgalommal tölti be a társelnöki széket, a melybe őt tisztviselő-társai ragaszkodó szeretete és bizalma helyezte. A választmány legközelebbi ülésén, miután *Batthyány Tivadar* gr. ez idő szerint Karlsbadban van, valószínűleg *Benedek* fog elnökölni, valamint az elnök távollétében ő vezeti most az Egyesület ügyeit.

\* **A szolgálati pragmatika** tárgyában lapunk ez idei augusztus 10-iki számában közzétett kritikai megjegyzéseinkre Futó Ferenc a következő választ adja:

«Az *Állami Tisztviselők Lapja*-nak folyó hó 10-iki számában egy indokolt és szükséges *sürgelő* felszólalás jelent meg a *pragmatika* életbeléptetése tárgyában, a melynek előszavában téves kritika mondatik a pragmatika szövegező albizottság által elkészített törvényjavaslatról, az állítottan e nagy terjedelmű gondos munkátról, hogy az egy *teljesen hasznavehetetlen tervezet*. Alulírott ugyan a legkisebb tagja volt e hattagu szövegező bizottságnak, mégse hajlandó magára venni a kritikának azon egyhatod részét, mely az elítélésből reá esik! De nemcsak ezen szempontból, hanem a tisztviselői kar szükséges tájékoztatása és megnyugtató végett e cáfolatot kell beküldenem és konstatálom, miszerint a kész pragmatikatervezetnek háromnegyed része igen is használható és nagy értékű anyag! Használható és értékes pedig *azért*, mert megfelel a congressusi pontozatoknak és a nézetem szerint is mellőzendő *nygydik* negyedrészt is csak azért nem jó, mert alapeszméje ellentétben van a szegedi pontozatokkal, egyébként pedig az is tudományos alapon álló szép munka, de *elvi ellentétben* van a tisztviselőség azon óhajásával, hogy független bíróság ítéljen fegyelmi kamarák helyett! A félreértést és a téves kritikát valószínűleg az eredményezte, hogy a végleges szöveget a hat bizottsági tagon és a miniszterelnökön kívül még senki sem látta, hanem a sokkal előbbi ideiglenes szövegbe nyert némi bepillantást az érdeklődő, holott időközben annak a kifogásolt szakaszai megváltoztatva, a tisztviselői kívánalmakhoz átalakítva lettek és a miniszterelnök elé már ez a kielégítő szövegezés került. Az első részbe, a tisztviselői jogok, kötelességek, kinevezés, szabadságolás, minősítés stb. fejezetekbe határozottan modern eszmék és elvek vannak beszövegezve (*elejtésével* a titkos minősítésnek, vasárnapi és délutáni munkáknak s egyéb Bachkorszakbeli maradványoknak) és kiterjed az a tisztviselői élet *minden elképzelhető* momentumára, politikai tekintetben is teljes szabadságot biztosítván nekünk, de sőt intézkedéseket is statuál a bennünket jogtalanul bántó eljárással szemben. Igaz, hogy egy-két pont (mint pl. a küntlakhatás kérdése stb.) ebben sincs meg, de viszont a Mocsáry—Futó féle különvélemény, mely ezeknek beolvasztásáról is gondoskodik, egyhangulag és egyidejűleg fölterjesztetni határozottatott és így a kis hiányok pótlásáról is gondoskodva van. A *nyugdíjrész* pedig nemcsak hogy nem *elháborított*, de sikerült alkotás és nincs a congressusnak egy pontja se, mely abban figyelembe ne vétetett volna. Igaz, hogy a középső (fegyelmi) résznek a szervezeti része nem az összesség kívánalma és ezt a Mocsáry—Futó féle különvélemény is mellőzni kívánja, de a későbbi intézkedések itt is bővelkednek humánus és nagyon könnyebbítő újításokkal. (Hát az *anyagi* rész hol van? Hiszen ez egyik leglényegesebb *hiánya* a tervezetnek! Szerk.) A tervezet tehát magában jó volna, csak az a baj, hogy alszik, a kormányelnök ur pedig nem siet fölkelteni. A mint azonban a nagybizottság elé kerülend, (Ugyan vajjon mikor? Szerk.) a hol helyet foglalnak és új behívások révén helyet foglalni fognak a szegedi pontok alkotói is, a tisztviselői jogok ismert védői: ott át lesz alakítva minden hiba, pótolva minden hiány. Ezen átalakítás és pótlás nélkül nem is lesz pragmatika, mert nem is kell! De majd nyitva lesz a szemünk!

Futó Ferenc.

\* **A parciais mozgalmak.** Azok a nézetek, melyeket közszeretben álló elnökünk, *Batthyány Tivadar gróf*, a parciais mozgalmakra vonatkozólag lapunk legutóbbi számában közzétett vezető-cikkelyben kifejtett, az ország minden részében közhelyeslésre találtak. A szokottnál részletesebben fejtette ki e részbeni álláspontját *Létay László* temesvári m. kir. adótárnok, az adóhivatali tisztviselők 1906. évi országos congressusának volt elnöke. A temesvármegyei m. kir. adóhivatali tisztviselők ugyanis f. hó 20-án értekezletet tartottak Temesvárott, melyen *Létay László* egy igazán szép beszédben fejtette ki álláspontját arra nézve, hogy van-e szüksége az adóhivatali tisztviselőknek külön egyesületre és egyáltalában indokoltak-e a

parcialis mozgalmak? Létay László kartársunk ezen az értekezleten a következőket mondotta:

«Minden testület büszkén hivatkozhatik multjára. A mi testületünk azon tagjai, kik a hivataloskodást 1876. év előtt kezdték meg, beszélhetnek valami jót is multunkról; azok ellenben, kik azután, vagyis az adófelügyelőségek felállítására után kezdték a szolgálatot, nincs miért őrizzék az emlékeket, mert azok minden vonalon csak a mellőztetést, háttérbe szorítást tárják elénk — viszonzásképp azért a sok munkaszaporításért, melyeket a különböző törvények vállainkra raktak. A szenvedés és megpróbáltatás sokakat kimerített. Sokan, kik előharcosaink voltak, letették a tollat, küzdésük meddősége elfásította lelküket s lelkesedésük tüze kialudt. Félre állottak, hogy egy új gárdának adják át helyüket, melyet a küzdés sikertelensége még jobban hevít s tevékenységét fokozza. Boldogulásunk utját keressük mindnyájan. *A külön egyesület alkotása azonban nem volt s nézetem szerint ma sem az az út, melyen a cél elérhető. Ezért én az adóhivatali tisztviselők egyesületének alakítását szükségesnek nem tartom. Ezen meggyőződéseimből folyik, hogy semmiféle tisztséget nem vállalok. Nekem az egyesülésre nézve szomorú tapasztalataim vannak. Mást nem említve, itt Temesváron, kartársaimmal önszegélyző alapot létesítettünk, hogy apróbb kölcsönös szükségünket magunk erejéből fedezzük s hogy értéktárgyaink egy-egy váratlan kiadás miatt ne kerüljenek zálogházakba. Nem ringattam magamat soha abban az illúzióban, hogy ez az alap közgazdasági tényezővé fog fejlődni, de oly ideális célja volt, hogy mindenikünknek örömujjongással kellett volna fogadni, sőt állandóan pártolni és fentartani. És mi történt, mikor az évi pár ezer korona forgalmat elérte, egyenlenségek miatt megszűnt. Alakítottunk továbbá felolvasó, oktató-egyletet, hogy utasításaink tömkelegében jártasabbakká és tökéletesebbekké tegyük magunkat; itt sem vártam én, hogy irodalmi tényezővé váljunk, de azt még sem hittem, hogy mikor az adóhivatali utasítás minden füzetén egyszer keresztül mentünk, pártolás hiánya miatt ez is megszűnjön, épen akkor, mikor az ellentmondó szakaszokat s azok indokait kellett volna tárgyalnunk, szóval összehasonlító előadásainkat kellett volna megkezdenünk. Volt tehát bősz részem a csalódásokban. Nincs okom arra, hogy ujjabaknak kitegyem magam, mert hiszem, hogy ismét az érne. Még jobban félek nagy testületünk pillanatnyi felbuzdulásának gyors elenyészésétől. Az 1906. évi congressuson is csak azért vállalkoztam, mert annak előértekezletén oly ellentéteket észleltem, hogy a szó szoros értelmében a fiaskótól féltem. Az egyesületek alakításának helyességéről meggyőződve nem vagyok s ennek helyességéről még senki meg sem próbált győzni; tehát *azon kívül fogom ügyünket tolem kitelhetőleg szolgálni, természetesen az én ideámnak megfelelőleg.*»*

Lapunk szerkesztőjéhez intézett levelében pedig ezeket írja Létay László:

«Temesvári értekezletünkön tartott megnyitóm visszautkrözi álláspontomat. Ahhoz még csak azt kell hozzáadnom, hogy én csupán és kizárólag az Állami Tisztviselők Országos Egyesületétől várok minden jót s ennek vezetőségében: Batthyány Tivadar gróf és Benedek Sándor úrakkal az élén, bizom feltétlenül. *Teljesen fölöslegesnek, indokolatlannak tartok minden külön egyesülést.* Vajha annak kötelékébe lépne be minden tisztviselő s ott annak minden tisztviselői csoportra nézve külön *szervezett szakbizottságban érvényesítendő* tevékenységét, tudását. Ez az én meggyőződésem, ez az én hitvallásom.»

\* **A lakásbérek emelése.** Tudvalevő dolog, hogy az 1908. évi állami költségvetés tárgyalása során a miniszterelnök, mint pénzügyminiszter, módosítást nyújtott be, a mennyiben beilleszteni javasolta a költségvetésbe a tisztviselők lakásbéreinek november 1-től való felemelésével járó többköltséget. A képviselőház pénzügyi bizottsága magáévá tette ezt a javaslatot és ezen az alapon aztán meg is szavazta a szükségletet a képviselőház. Alig lett a költségvetési törvény szentesítve, a pénzügyminiszter rendeletet intézett az összes pénzügyigazgatóságokhoz a lakásbérvizonyok megállapítása tárgyában. Az erre vonatkozó

adatok és jelentések már be is érkeztek a ministeriumba és most következett el az ideje annak, hogy az egyes állomáshelyeket a miniszter a megfelelő lakbérosztályba sorozza. Mindezeket pedig azért mondtuk el ismételtén, mert bizonyítani akarjuk azt, hogy a mi eddig történt, az a képviselőház akaratából és annak egyenes határozata, tehát törvény alapján történt. Törvény írja elő, hogy a lakásbéreket f. évi november elsejétől *fel kell* emelni. Törvény adja rá a fedezetet. Ennek dacára ujjabban mégis különös hírek keringenek a levegőben. Nem azért említjük ezt, mintha mi ezen ellenőrizhetlen híreknek hitelt adnánk, de felemlítjük, mert keressük az alkalmat, hogy a hír alaptalanságát bizonyítsuk. Az állam pénztári készletei a legutóbbi időben jelentékenyen igénybe lettek véve. A jövedelmek apadása, vagy a kiadások emelése folytán: nem kutatjuk. Annyi azonban tény, hogy ebből a körülményből sokan azt következtetik, hogy nem lévén így meg a lakbérék folyósítására szükséges fedezet, a pénzügyminiszter arra határozta el magát, hogy egyelőre nem is emeli a lakásbéreket és a folyó évben e címen a költségvetésbe felvett összeget nem folyósítja. Talán nem is kell mondanunk, hogy ez a hír leverő hatást tett mindenütt, a hová behatolhatott. Pedig már nemesak a fővárosban, hanem a vidéken is rebesgetik, hogy az állam mai pénzügyi viszonyai nem engedik, hogy a lakásbéreket a kormány fel-emelje... Közöltük és szóvá tettük ezt a lehetetlen dolgot, de kijelentjük, hogy mi a kormánynak erről a szándékáról egy szót sem tudunk. De nem is tartjuk lehetőnek, hogy a pénzügyminiszter az ő hiányzó pénztári készleteit a tisztviselőktől vonja el és ezen az uton pótolja. Sok történhet nálunk és sok bolondság is történt már, de ezt már még sem szabad feltételezni akkor, a midőn a miniszterelnöknek egy határozott ígéretével nemcsak, de a képviselőház egyhangu határozatával állunk szemben. Nem tulajdonítunk az egész kombinációnak komolyságot. Ezért kérjük is tisztviselőtársainkat, hogy ne tévesztessék el magukat a vész-hírek által, hanem várjuk be türelemmel az időt, a midőn a pénzügyminiszter az előtte fekvő javaslatok és adatok felett határozni fog. Mi ma is azt állítjuk, hogy a lakásbérek felemelésének kérdése elintéztet dolog, azon se miniszter, se kormány nem változtathat és nem is fog változtatni, mert lehetetlen dolog, hogy a kormány maga keresse az alkalmat, hogy a tisztviselőkarban uralkodó ideges elégedetlenséget fokozza.

\* **A végrehajtási eljárásról** szóló 1881: LX. t.-c. módosítása és kiegészítése tárgyában hozott 1908: XLI. t.-c. végre szentesítve és kihirdetve lett. Ez a törvény a tisztviselőkart igen közletről érdeklő, különösen a lakberek lefoglalhatóságára vonatkozó rész, mely egyenesen Országos Egyesületünk e részbeni kérelmére lett a törvénybe felvéve. Egyesületünk ujjabbi sikerét jelenti ezen tény, a melyben, hogy valóra vált, nagy része van a mi szeretett elnökünknek: Batthyány Tivadar grófnak. A törvény 6. §-a így szól (az 1881: LX. t.-c. 54. §-a helyett):

Állami, törvényhatósági és községi szolgálatban levő tisztviselők és hivatalnokok, továbbá a lelkészek, állami, községi és felekezeti nyilvános tanintézeteknél alkalmazott tanárok és tanítók, a fegyveres erő (1889: VI. t.-c. 2. §.), a csendőrség, valamint a letartóztatási és javítóintézetek személyzetéhez tartozó személyek, géperőre berendezett közforgalmu vasutak és gőzhajózási vállalatok tisztviselői, egyéb évi fizetéses, valamint havidíjas és havibéres alkalmazottai, a nemzeti színháznál és a magyar kir. operaháznál alkalmazott igazgatósági, művezetési és gazdasági tisztviselők, drámai és operai magánszereplők, zenekari és ének-kari tagok, végül a közzolgálatban alkalmazott altisztek

és szolgák rendes fizetésének és fizetés természetével bíró bármely címen élvezett pótlékának, valamint várakozási illetékének legfeljebb egyharmada és ez is csak úgy vehető végrehajtás alá, hogy a végrehajtást szenvedő részére évi 2000 korona a foglaláson túl is érintetlenül maradjon.

Az első bekezdésben felsorolt személyek lakpénze csakis lakbérkövetelés fejében foglalható le, a szolgálat után járó más járandóságai pedig egyáltalában le nem foglalhatók. Ha az első bekezdésben említett valamely személy lakháznak a saját részére való építése vagy megvétele végett lakpénzének lekötésével közokiratban fizetési kötelezettséget vállalt, az ebből eredő követelés behajtása végett a kötelezettnek lakpénze szintén lefoglalható. Az ugyane személyek járandóságaira vezetett végrehajtásnál a fizetési előlegből származó követelés nem bír elsőbbséggel oly végrehajtató követeléssel szemben, a ki a járandóságra az előleg kiutalványozása előtt szerzett zálogjogot; a szolgálati viszonyból származó többi követelés azonban, különösen a szolgálati díj, fizetési túllévelemény, térítmény, valamint a pénzbüntetés megelőzi azoknak a hitelezőknek követeléseit, a kik a járandóságra előbb nyertek zálogjogot. Megelőzik továbbá az előbb zálogjogot nyert hitelezők követeléseit a nyilvános betegápolási költségek iránti követelések (1898: XXI. t.-c.), valamint azok az egyéb követelések is, melyekre azt külön jogszabályok rendelik.

Ugyanezen törvény 7. §-a, mely az 1881: LX. t.-c. 55. §-a helyébe lépett, így szól:

A 6. §. első bekezdésében felsorolt személyeknek nyugdíja vagy kegydíja, ugyszintén a nyugalmaztatás folytán járó személyes pótdíja, valamint a lelkészek aggastyáni fizetése legfeljebb egyharmadrész erejéig foglalható le és ez is csak úgy, hogy a végrehajtást szenvedő részére évi 1200 korona a foglaláson túl is érintetlenül maradjon. Ha e személyek nyugdíj helyett végkielégítést, vagy ha a véderőhöz tartozó személyek katonai rangjuk elvesztésével kegydíjat kapnak: ez a végrehajtási foglalás tekintetében a nyugdíjjal egyenlő. Ha a végkielégítés a beszámítható javadalmasz két évi összegében állapított meg, akkor a lefoglalható rész az egy-egy évre eső összeg után külön állapítandó meg. Ugyanez áll a nyugdíj megváltása esetében is. (1885: XI. t.-c. 28. és 31. §.) Az előbbi három bekezdés eseteiben a 6. §. harmadik és negyedik bekezdését megfelelően kell alkalmazni. A 6. §. első bekezdésében felsorolt személyek özvegyeinek nyugdíja, kegydíja, végkielégítése vagy nyugdíjmegváltása, ugyszintén a nevelési járulék (1885: XI. t.-c. 39-44. §-ai) nem foglalható le.

\* **Hítfelekezeti adót** tartoznak-e fizetni az állami tisztviselők? Ez a kérdés volt felvetve lapunk legutóbbi számában. *Zsótér János* m. kir. kataszteri főmérnök Pécsen, erre vonatkozólag egy végzést küldött be hozzánk, melyet alábbiakban szöszertint közlünk. Szól pedig ez a határozat következőképen:

«81—1880. Pm. szám. A vallás- és közoktatásügyi minister urnak m. hó 28-án 35.652. sz. a. közlése szerint az 1878. évi július 12-én 57. sz. a. kelt tanácshatározat értelmében az állami tisztviselőket hivataluk után járó jövedelmükre nézve *iskolai adóval* megróni nem lehet és hogy ugyanazok *egyházi adóval*, mely az iskolával ugyanazon természetű, szintén nem róhatók meg. Budapesten, 1880. június 3-án. Az igazságügyminister rendeletéből: Kovács Kálmán s. k., min. tanácsos. — Másolat. 46.480/884. Vallás- és közoktatásügyi m. kir. minister ur, m. évi november 21-én 10.164. sz. a. kelt jelentésére vonatkozólag, a közlemények visszazárása mellett, további eljárás végett értesitem a megyei közönséget, hogy Bartha Zsigmond zilahi lakos, állami hivatalnok, az ottani róm. kath. hitközség által kivetett egyházi és iskolai adó tárgyában a megyei alispán által 1884. évi október hó 16-án 8851. sz. a. hozott határozatot, mely az elsőfoku határozat megváltoztatása mellett a nevezettet a reá kirótt, fennebb érintett adók megfizetésére kötelezte, Bartha Zsigmond felebbezése folytán annál fogva megváltoztatandónak és Zilah város tanácsának 1884. évi aug. hó 29-én, 3610. sz. a. hozott határozatát helybenhagyandónak találta, mert az 1872. évi július 12-én 57. sz. a. ministeri tanács kimondotta, hogy

az állami tisztviselőket az 1868. évi 26. t.-c. 8. §-a és az 1871. évi 18. t.-c. 124. §-a értelmében hivatásuk után járó jövedelmükre nézve iskolaadóval megróni nem lehet; ezzel pedig az egyházi adó ugyanegy természetű. Budapest 1885. december 11-én. Trefort s. k. Szilágymegye közönségének.

\* **A beszercebányai tisztviselők** *Kendeffy Domokos* m. kir. törvényszéki elnök és *Csernáthony Jenő* pénzügyi számvizsgáló aláírásával kérvényt adtak be a ministerelnökhöz, melyben kérik, hogy lakáspénzük a Budapestre megállapított lakáspénz 80%-ában legyen megállapítva. E részben beszercebányai tisztviselőtársaink *Kendeffy Domokos* elnöklete alatt augusztus 16-án értekezletet tartottak és ennek eredménye a benyújtott folyamodvány, a melyben az indokoknak oly halmaza van felsorolva, hogy azokat a pénzügyministernek figyelmen kívül hagyni nem szabad.

\* **Az osztrák állami tisztviselők** szolgálati pragmatikája épen oly sietve készül, mint a mienk. Már az 1907. évi osztrák trónbeszédben ki volt emelve, hogy az osztrák cs. kir. tisztviselők részére a kormány szolgálati pragmatikát fog alkotni és az erre vonatkozó javaslatot a képviselőház elé terjeszteni. A költségvetési bizottságban f. évi februárban a pénzügyminister kijelentette, hogy kész egy pragmatika-tervezetet bemutatni, a melyben egyúttal rendezni kívánja az automatikus előléptetést is. (Ugyanezt a kijelentést tette a magyar ministerelnök is.) Maig azonban mindezek dacára mi sem történt. Ennek folytán egy osztrák képviselő, több társával egyetemben interpellatiót intézett a kormányhoz, a melyben nyilatkozatra hívja fel: szándékozik-e a megígért javaslatot mielőbb a képviselőház elé terjeszteni? (Nálunk eddig még senki sem sürgette Wekerle ígéretének a beváltását.)

\* **Az állami erdészeti tisztviselők** ritkán panaszkodnak. Pedig régóta ismeretes dolog, hogy sorsuk nem irigylésre méltó. Ha panaszkodnak is, nincs a ki meghallgassa őket. Régente egészen másként volt ez. A kike bizva volt a ministeriumban az erdészeti tisztviselők sorsa és a kike hárult az a kötelesség, hogy a tisztikar jogosult óhajataira nézve a ministert tájékoztassák, azok ambícióval és a tisztikar iránt való jóindulattal teljesítették kötelességüket. De változtak az emberek és ezzel megváltoztak az idők és a viszonyok. Ma, mintha a földművelésügyi ministeriumban nem is volna szószólója az erdészeti tisztikarnak. Mintha senki sem törődne az azok sorsával. Hiszen a lelkiismeretes hivatalvezető, a ki nemcsak adminisztrálni akar, de a ki bele akar tekinteni a gondjaira bizott tisztviselők lelkületébe, az minden adott alkalmat felhasznál, hogy a tisztviselők bajait, sérelmeit, kívánságait, aspiratióit megismerje. Míután pedig a rideg hivatalos akták sokszor vagy semmit, vagy túl sokat mondanak, természetes dolog, hogy kötelessége a gondos hivatalvezetőnek az is, hogy éber figyelemmel kísérje a tisztviselői sajtóorganum közleményeit. Hiszen ebben nyilatkozik meg a tisztviselői közvélemény nyíltan és leplezetlenül. A földművelésügyi ministerium I. főosztálya és ennek ügyosztályai talán nem is tudják, hogy létezik egy tisztviselői érdekeket képviselő szaklap! Csoda-e, ha a tisztviselőkar panaszait nem hallja senki? Es csoda-e, ha az elégedetlenség napról-napra növekszik és ma már congressusra készül az a testület is, a mely eddig igazán néma türelemmel tűrte a mellőztetést. Most, hogy a statust minden szakmakörben rendezik, a legtermészetesebb dolog, hogy ebben a jótéteményben az erdészeti tisztviselők is részesülni kívánnak. Joguk van hozzá. Mert nincsen semmiféle komoly ok arra, hogy ez a derék testület mellőzve legyen. És mert a jelek arra mutatnak, hogy az illetékes főosztály elfeledkezett ministerét kellően felvilágosítani, a zsarnócai erdészeti tisztviselők mozgalmat indítottak, a melyről lapunk legutóbbi számában már em-

litést tettünk. Ezen mozgalomhoz csatlakoztak újabban a Máramaros vármegye területén levő erdészeti tisztviselők, (a máramarosszigeti m. kir. erdőigazgatóság, az erdőfelügyelőség és az erdőhivatal) Czékus György m. kir. erdőmester elnöklete alatt. A f. hó 23-án megtartott értekezletükön a következő határozatot hozták:

«A létszámrendezésre feltétlenül igényt tartanak. Nem tarthatják ebben akadályknak a meglevő töltel- és fájárandóságot, a melyek olyan teherrel járó illetmények, melyek a lőtartási általány kiegészítő részét képezik, másrésztől szükségesek arra, hogy az ott nem nélkülözhető természetbeni lakások gondozására vonatkozó rendszabályoknak a tisztviselő megfelelhessen. A mozgalomnak oly irányban való megindítását tartják szükségesnek, hogy ezek az illetmények a statusrendezés után is meghagyassanak. Szükségesnek tartják, miszerint a létszámrendezés kérdésének elbírálása alkalmával figyelembe vétessék az a 3—5 évig terjedő szolgálati idő is, melyet a tisztviselők jelentékeny része a gyakornoki kinevezés előtt főiskolai képzettséggel műszaki díjnoki minőségben töltött el. Az állami erdőtisztek országos értekezletének lehetőleg szeptember hó 15-éig leendő összehívását szükségesnek tartják, annak összehívására és rendezésére a beszercei kartársakat kéri fel.»

«Egy szavunk van még azokhoz, a kik a mozgalom élén állanak. Tudvalevő dolog, hogy a mi O. s. Egyesületünk a maga kebelében minden szakmákor részére külön szakbizottságot szervez. Vajjon nem volna-e tanácsos, ha a szeptemberi congressus ezzel a kérdéssel is foglalkozva, kimondaná, hogy szükségesnek tartja, miként az erdészeti tisztviselők érdekeinek állandó képviselőre ilyen szakbizottság az erdészet részére is küldessék ki és erre vonatkozólag a mi Országos Egyesületünkhöz megkeresést intéz... Hisz szükség, hogy ezt a határozatot az Országos Egyesület szívesen venné és bizonyára találna módot arra nézve, hogy a bizottságba olyan erdészeti tisztviselők küldessenek ki, a kik buzgalommal és ambícióval képviseltesék a nagy testület érdekeit.

\* **Az osztrák adóhivatali gyakornokok sorsa és előmeneteli viszonyai** nem irigylésre méltók. Létezik Ausztriában egy 1852-ben kelt pénzügyministeri rendelet, mely szerint az adóhivatali gyakornokok létszáma nem haladhatja túl az adótisztek létszámának 20%-át. Csakhogy ez az intézkedés nem lett betartva, mert bizony sokszor a kétszeresnél több a gyakornok, mint az adóti-zt. Sokan 1898-ban 13 hónapi gyakorlat után végleges gyakornokokká lettek kinevezve és 8 évi összszolgálat után adótitzzt léptek elő. Mások ismét, a kik 1899-ben léptek szolgálatba, 7 éven át gyakornokoskodtak, míg az ideiglenes kinevezést megkapták. És ez így tart ma is, és ha számba vesszük, hogy az 1600 koronával 8<sup>1</sup>/<sub>2</sub> évi szolgálat után kinevezett adótitzzttől 333 korona szolgálati díjat vonnak le, kitűnik, hogy az illetőnek évi 1267 koronája marad, a miből meg kell élnie. Eme tarthatatlan állapotok rendezését sürgette egy osztrák képviselő az ottani képviselőházban, a pénzügyministerhez intézett interpellációjában, a melyben egyúttal azt is kívánja, hogy a gyakornokok ideiglenes szolgálati ideje számíttassék be a három éves pótlékok kiutalásánál.

\* **A pénzügyigazgatás köréből.** *Odor Géza* kir. tanácsos, zalaegerszegi pénzügyigazgató, f. hó 27-én érte el állami szolgálatbalépésének 30-ik évfordulóját. Egy határkőhöz jutott ez a mi derék kartársunk, a mely igazolja az ő kiváló kvalitását és azt a mélyeséges ragaszkodást, a melylyel tisztviselőtársai őt körül veszik. A jubiliáns 1856-ban született Veszprémmegyében. A jogot Pozsonyban végezte. 1879-ben fogyasztási adóhivatali tiszt lett kinevezve, míg 1884-ben már pénzügyi fogalmazó volt. 1892-ben a pénzügyministeriumba került fogalmazónak, a hol három évre rá segédtitkár lett. 1899-ben lett pénzügyi tanácsos és pénzügyigazgató, míg 1906-ban megkapta a kir. tanácsosi címet. A szép ünnepnapra mi is őszintén kívánjuk: tartsa meg a mindenható sokáig *Odor Géza* barátunkat. Az a szeretet pedig, a mely őt az egész megyében körülveszi, tegye nehéz munkáját elviselhetővé. — *Andorko Tamás* pénzügyigazgató, Liptó-Szt.-Miklóson, szabadságra

ment és átadta hivatalának vezetését *Pap Lajos* pénzügyigazgató-helyettesnek. — *Róka József* aradi pénzügyigazgató már elfoglalta állását. A tisztikar élén *Embey Iván* pénzügyi tanácsos üdvözölte őt. Kijelentette, hogy nehéz feladatának teljesítésében mindnyájan a legodaadóbb fáradozással fogják támogatni. *Róka* válaszában kijelentette, hogy főcélja a közigazgatás népszerűsítésén dolgozni. Igyekezni fog, hogy közte és tisztviselőtársai között a legszebb harmonia uralkodjék. E tekintetben maga fog jó példával elüljárni. — *Eckert Elek* kir. tanácsos, nyíregyházi pénzügyigazgató, visszatért szabadságáról és átvette *Eötvös Pál* helyettesétől hivatala vezetését. — *Lehrer Péter dr.* ministeri osztálytanácsos, fővámigazgató, ez idő szerint szabadságon van. A fővámigazgató teendőit *Hankiss János dr.* pénzügyi tanácsos, fővámigazgató-helyettes végzi. — *Kedves István* kir. tanácsos, nagyszabasi pénzügyigazgató, visszatért szabadságáról és átvette hivatalának vezetését. — A Székelyudvarhelyen az erdélyi és alföldi székelyvédő társaságok képviselői által tartott congressuson *Székely Ferencz*, debreczeni felmérési felügyelő, Országos Egyesületünk debreczeni és hajdúvármegyei köre választmányi tagját megválasztották alelnöknek. A szép kitüntetéshez kartársunknak és barátunknak tiszta szívből gratulálunk. — *Bassó Bertalan* pénzügyi tanácsos Kassán, szeptember elején Karlsbadba megy, a hol szabadságát tölti.

\* **A m. kir. adóhivatalok köréből.** *Hetényi Imre* nezsideri m. kir. adótárnok, f. évi szeptember 4-én ünnepelheti szolgálatának 25-ik évfordulóját. Tulajdonképen 1882. év végén állott szolgálatba, de az első esküt csak 1883-ban tette. 1862-ben született, tehát még elég fiatal ahhoz, hogy szakmájának még hosszú ideig szolgálatokat tegyen.

\* **A számvevőségek köréből.** *Wolf Henrik* pénzügyi számtanácsos, a nagyszabasi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőség főnöke, f. évi szeptember 8-án ünnepeli szolgálatba lépésének harmincötödik évfordulóját. 1850-ben került Nagyszabasi körébe. Azelőtt Déván volt, az ottani pénzügyi számvevőség élén. Midőn *Kádár* meghalt, helyét *Wolffal* töltötték be. Nagy feladat hárult akkor reá, mert a nagyszabasi viszonyokban sok volt a rendezni való és *Wolf* ennek a feladatnak meg is felelt. Gratulálunk a jubilánsnak. — *Schwertner Ferenc*, a lipótszentmiklósi, pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőség főnöke szabadságra ment. Távollétében *Szabó Mihály* számvizsgáló helyettesíti.

\* **A posta-távirda köréből.** *Csernafalvai Koszmutza Kornél*, posta-távirda titkár, a ki a megszállott tartományokban, Sarajevóban katonai posta-távirda szolgálatba van kirendelve, és 20 év óta van szolgálatban, kineveztetett posta-távirda tanácsossá. Három évvel ezelőtt lett titkár, tehát szokatlanul gyorsan haladt előre.

\* **A bányászat köréből.** *Vnitsko Ferenc*, a m. kir. pénzügyministerium 14-ik ügyosztályába beosztott m. kir. bányafőmérnök, kineveztetett a fém-bányászati tisztviselők létszámában bányatanácsossá.

\* **Halálozások.** *Molnár Sándor* pénzügyi számellenőr, sásdi járási számvevő, 54 éves korában meghalt. A pécsi pénzügyigazgatóság, a mellé rendelt számvevőség és az adóhivatal ezt külön gyászjelentésben tudatja.

## LEVELEZÉS.

*Szarvas, Nyitra.* A nyitrai pénzügyigazgató ez idő szerint *Ujpesten* tartózkodik a fiánál (István-tér 16. szám). Hogy visszatér-e még hivatalába? Nem tudjuk.

*Sósz. hív., M.-Sziget.* A 35 évi szolgálati időt nálunk előbb-utóbb be fogják hozni. Ez méltányos is, jogos is. Ausztriában már is megelőztek. Most jönnek a katonák. Aztán majd valahogy csak reánk is kerül a sor, hiszen majmolói vagyunk Ausztriának... Így voltunk a szolgálati biztosítékkal; így történt ez az automatikus előléptetésre vonatkozó kijelentéssel és így fog történni a nyugdíjtvény revíziójával.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos: **Csikvári Jákó.**  
(Lakás: Maglód, Pestmegye.)

Franklin-Társulat nyomdája. (Budapest IV., Egyetem-utca 4. sz.)